

Locuinta Redactorului

Cancelaria Redactiunii

e in
Strat'a tragatorului [Ló-
vésztoza], Nr 5.Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decau numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politic, literar, comercial si economic.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu d' Prenumeratiunii:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre sise lune . . . 6 „ „ „
Pre anu intregu . . . 12 „ „ „Pentru Romanii a:
pre a. intregu 39 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 18 „ = 16 „ „
„ 3 - 8 „ = 8 „ „Pentru insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru besoc-care publica-
tiune separat. In loculu deschis
30 cr. de linia.
Unu cr. a plariu costa 10 cr.

Pest'a, 17./29. aug., 1871.

Amaritiunea si ur'a cari esistu de mai multu tempu intre capulu poterii esecutive a republicei franceze si intre drept'a Adunarii nationale de Versali'a, erupsera cu vehemintia mare in siedintia dela 24. aug. a camerei franceze. Cu tote acestea inse ele n'au dusu la nici una decisiune definita; ca-ci drept'a se dede perului, d'in cauza ca nu se simte capabila d'a lu'a supra-si in momentul acestu-a rarcina guvernului si d'a remane domna situatiunii, si acest'a cu atatu mai putienu, cu catu in Adunarea nationale ea dispune despre una maioritete forte neinsemnata, si nu e nici decatu in stare, mai alesu in unu momentu de surprindere, precum a fostu si celu d'in siedintia dela 24 l. c., a gasi cu grab'a unu substitutu pentru Thiers. Dar' totu un'a; abisulu d'entre guvern si maioritetea Adunarii nationale se pote, ce e dreptu, delatur'a in casu de lipsa, inse elu nu se pote ascunde nici una-data. Dlu Thiers inca a contribuitu d'in partea sa forte multu in siedintia susu aminita, pentru ca se maresca acestu abisu. Cu pre-
cugetare, seurapitu de amaritiune, ce'a ce e mai probabilu, elu arunca dreptei cele mai vatematorie imputari, si puse cestiunea de cabinetu in unu modu, pre care de siguru nu l'a pretinsu impacatiunea. Deci se vedemu ce s'a intemplat in acesta siedintia memorabila.

La ordinea dilei a venitu dissolvetea gardei nationale. Mai antaiu lu'a cuventulu generalulu Pélisier, contr'a dissolvetii gardei nationale. Dupa ace'a urm'a deputatulu Meaux, care demustr'a cu multa desteritate, ca acesta corporatiune militaria nu se pote intrebuinti'a nici contr'a inimiculu esternu, nici nu e in stare a sustiene ordinea in intru, ci d'in contra ea a datu d'in sinulu seu elemente pentru tote revolutiunile; dreptu ace'a recomanda dissolvetea ei neamenata. In fine lu'a cuventulu dlu Thiers; dar' d'in momentul in care incep'u a vorbi, Adunarea nationale pare ca a perdutu d'inaintea ochiloru obiectulu discutiunii, si a trecut la situatiunea generale.

Dlu Thiers, dupa ce aper'a d'in tote poteriile sustienerea gardei nationale, aruncandu maioritati inimice acestui institutu militariu cele mai grave acuzari, pasesce tribun'a in mediloculu unei consternatiuni generale, carei-a i urm'a numai decatu unu tumultu veheminte. Siedintia se interrupse pre cate-va momente, si capulu poterii esecutive paras'i sal'a, pentru ca se-si scria demisiunea pentru casulu candu votulu Adunarii ar decide contr'a guvernulu. In fine, dupa mai multe incercari zedarnice lu'a cuventulu generalulu Ducrot. Elu pas'i pre tribuna ca impaciuturiu si anuncia ca voteza pentru unu amendementu alu generalulu Billot, care in contielegere cu guvernulu are se se modifice intr'acolu, „ca dissolvetea gardei nationale se urmeze in mesur'a, in carea se va esecuta reorganizarea armatei. Nime nu cugeta, contiuna generalulu, d'a prescrie capulu poterii esecutive or'a, in carea are se fia terminata dissolvetea gardei nationale; fia-care se pote in-crede in intieptiunea lui probata. De acesta parere a fostu si generalulu Chanzy, reportorele comisiunii. Drept'a totu mai facea opuse-tiune, inse acum'a mai mica. Dupa ace'a apar'u pre tribuna ministrulu de justitia Dufaure, si de-chiara, ca consiliulu ministerialu, tienutu in dema-neti'a acelei dile, inca a recunoscutu necesitatea dissolvetii gardei nationale, si a decisu a propune Adunarii unu espedientu, precum lu areta Ducrot. — Dar' pentru ce n'a spusu acest'a dlu Thiers indata la inceputu? strigara deputatii d'in drept'a, plini de bucuria pentru affarea acestui espedientu. In fine amendementulu lui Billot se accept'a cu 488 contr'a 154 voturi, si asi'e gard'a nationale va ave se mai traesea inca catu-va tempu.

Diuaristic'a straina se ocupa si acum'a cu to-ta-dinsulu de conferintiele d'in Gastein, intre Bis-marek si Beust. Asi'e mai multi correspondinti ber-linei comunica, ca principele Bismarek s'a dusu a Gastein cu intentiunea, d'a inchiaia una aliantia

tripla intre Austri'a, Itali'a si Germani'a, se intie-lege sub protecturatulu acestei d'in urma, care (aliantia) ar' ave detorintia comuna, ca in casulu unui conflictu cu Franci'a se pasiesca in lupta. Altii d'in contr'a sustienu ca ideea acest'a a ema-natu de la cancelariulu austriacu Beust care, fin-du ca prin caderea Franciei Austriei i s'a nimicitu pre tempu mai lungu veri ce possibilitate d'a-si resbuna pentru anulu 1866. a venitu la convic-tiunea, ca singur'a mantuire a Austriei consiste in impregiurarea, daca ea rumpe cu trecutul si se alie-za cu acei-a, cari aubatutu-o pana acum'a; cu unu cuventu, cont. Beust nu vre nici mai multu, nici mai putienu, decatu una aliantia tripla, inchiaia intre Germani'a, Austri'a si Itali'a. Se dice ca pri-mele negociatiuni in acesta privintia s'au deschisu in Vien'a inca prin cont. Wimpffen, si impregiura-rea, ca acestu diplomatu s'a numitu representante la curtea italiana, constata pre deplinu, ca elu are misiunea a continu'a acolo oper'a conceputa in Berolinu.

Partitulu republicanu d'in Ispani'a publica de-lele trecute unu manifestu, prin care declara, ca elu va sustiene guvernulu actuale alu lui Zorilla, pana candu acestu-a va profess'a principiile radi-cale, ce le a inauguratu indata dupa venirea sa la potere. In acestu manifestu se da espressioni si convictiunii, ca de la unu guvernulu monarchicu nu se pote sper'a vre-o prosperitate mai stabila, inse pentru ca se nu se pota imput'a, ca numai repu-blicanii sunt caus'a nenumeraloru catastrofe, la cari a fostu si este espusa tier'a, asta-data avendu incredere in barbatii de la potere, se retragu de pre terrenulu actiunii, inse totu-una data declara, ca prin acest'a nu se simtu obligati guvernului, si indata ce acestu-a nu si va pot'e implini mis-siunea, republicanii numai decatu si voru recop'a locurile loru. — La tota intemplearea e unu semnu de bunu auguru pentru politic'a guvernului si prosperitatea tieri, candu parti'a republicanu promite ca celu putienu pre unu tempu nedeterminatu va remane in linisce si nu va face greutati guver-nului.

Adunarea generala

a societati' academice romane d'in Bu-curesci. Sesiunea anului 1871.

La 1/13 aug. a. e. membrii d'in locu si cei sositi in-truindu-se, conformu statuteloru, la palatiulu universitati'i, dupa salutarile cordiale de revedere, se intielessera, ca des-chiderea sesiunii presente se se facea in diu'a urmatoria, adeca luni in 2/14. aug. la 12 ore, dupa usulu de mai nainte. — Asta-di, adunandu-se membrii presenti, D. presied. A. I. L a u r i a n u, salutandu adunarea, face una scurta espune-re a lucrariloru de preste anu. ale Delegatiunii academice a supr'a starii financiare a societati, a supr'a operateloru in-trate, etc., anume: ca fondulu societati' academice prin con-versiunea bonuriloru, s'a creatu la sum'a considerabila de 300,000. lei noui (franci) in obligatiuni de a le statului (la imprumutulu actualu) — ca subventiunea de la statu pre an. c. 1871. s'a primitu intregu, era pre an. 1872. numai de jumetate, precum se scie d'in actele camerei, — ca versa-mentulu Zappa, de 1000 galb. pre an. 1871 s'a facutu, — in urmarea concurseloru publicate au intratu trei operate (traductiuni), adeca: Comentarielu lui C. J. Cesare „de bel-lo gallico“, era pentru partea sintactica a gramaticiei, nici unulu! — ca s'a tiparitu: anualile societ., una parte d'in glossariu si d'in Dictionariulu limbii rom., si ca in pucine zile are se essa de sub teascu si continuarea.

In fine, dupa ce spune ca reportulu Delegatiunii, de-spre tote acestea are se se facea in scris de catre D. se-cretariu generalu (I. Massimu), Presiedintele apoi, profundu emotiunatu, amintese cu cuvinte dorose preatempuri'a morte a collegulu Aless. H u r m u z a c h e, a carui perdere o sente nu numai societatea academice, ci si natiunea intre-ga; — impartiesce ca au demissionatu D. Vasilia A l e s s a n d r i (era D. F o n t a n i n i (direct. gimnas. in Craio-va) dupa unu anu de cugetari seriose a supr'a grelei sar-cine, au aflatu cu calle a declina onorea ce i-s'a facutu d'in partea societati' academice. D. Poenariu, apesatu de adancele betranetic, cauta usiorare la calde, va lu'a inse mai tardioru parte la lucrarile societati. — D. can. C i p a r i u, d'in

causa sanetati este silitu a se absent'a si estu anu. D. Caragiani asemenea. D. Babesiu anuncia ca are se se presentedi'e cam pre 10—12 a le acestei-a. D. Ionu allu lui Sbir'a n'au respusu inca la invitatiunea ce i s'au facutu, prin urmare nu seie daca are de cugetu a veni seu ba. Dupa comunicarele acestor Presiedintele dechiara sesiunea presente deschisa.

Constatandu-se presenti'a membriloru: Baritiu, Hodosiu, Ionescu, Laurianu, Massimu, Odobescu, Romanu, Sionu, ade-ca optu d'in 16 membri actuali si ca prin urmare se recere inca presenti'a unui membru spre a pot'e forma majoritatea necessaria pentru tienerea siedintieloru plenarie, adunarea se dechiara a lucr'a in conferintia pana la sosirea membriloru, cari se accepta in totu minutulu, precum DD. Cogalnice-
anu, Papiu si Urechia (cari a si sositu asta-di 5/17 aug.). Se purcede la alegerea comisiunii, carea va ave a essamina manuscritele intrate la concursulu publicatu pentru cea mai buna traductiune a Comentarielorui lui C. I. Cesare de bello gallico. Resultatulu allegerii se-crete e: DD. Baritiu, Ionescu, Odobescu. Presiedintele propune ca acestoru membri se se insociasca DD. Mas-simu si Hodosiu, cari intrunise cate 3. voturi, — se primesce si astfelu comisiunea se compune d'in 5 membri.

O d o b e s c u propune a se tipari traductiunea lui Iornande, carea concursese la premiulu publicatu de D. Searlatu (conte) Rosetti, dar' carele retragandu-si tote premiele au refusat de a liber'a premiulu. S i o n u combatte acesta propunere, ca un'a ce nici ca se pote face. M a s s i m u apretiesce valoarea opere, dar, dupa catu o cunosce, are defecte de limba, cari inse usioru s'ar pot'esupleni si ar merita ca societatea se promita unu premiu traducto-riului. R o m a n u, in cestiune de regulamentu, dice, ca dupa §. 28. 29. 33. se pote admite propunerea dlui Odobescu, pre care o sustiene. Catu pentru premiu si tiparire se va decide in siedintia plenaria. — B a r i t i u dice ca analogi'a cu traductiunea lui Tacitu (de repaus. Munteanu) nu e esacta, ca-ce penfru Tacitu nu s'a datu premiu, si s'a acordatu nu-mai tiparirea, er' in beneficiulu erdelui se se dee numai cascigulu ce ar result'a d'in vendiarea essemplariiloru, dupa scaderea spesseloru tiparirii. O d o b e s c u se va inform'a de la D. Sc. Rosetti, de vre se tiparesca oper'a, seu ba. M a s s i m u face propunerea pentru lucrarea parti' sintactice a gramaticiei rom. ca acest'a se se conceda unui membru acad. seu si altui literatu. Daca societ. prefera a se public'a de non concursu, nu se oppune, dar gramatic'a trebuie se o ave-mu intregu, catu mai curescudu. — H o d o s i u cere a se face mai nainte reportulu in scrisu allu Delegatiunii apoi se se iee mesure si nu a se precipita lucrulu atunci, candu inca nu suntemu in sied. plenaria, lipsindu-ne nrulu cerutu de regulamentu. S i o n u, amintese ca lips'a unei gramatice pentru scile fiindu preasemtila, societatea ar face bine a scurge acestei necessitati. L a u r i a n u (pres.) dice ca reportulu in scrisu va veni, dar' si pana candu vomu fi in numerulu completu, adeca pana a pot'e lu'a decisiuni perentorie, potemu se ne intielegemu a supr'a cestiunii sulate, — deci partenesce propunerea dlui Massimu. O d o b e s c u seie ca mai nainte de tote avemu se damu publiculu gramatic'a intregu si Dictionariulu, apoi alte carti d. e. si un'a grama-tica pentru scole, crede inse ca lucrarile s'ar pot'e face pa-rallelu, precum se urmedia cu gram. si Dictionariulu. M a s s i m u reflectedia, ca in plenu n'avemu decatu se damu premiulu, care l'avemu, n'avemu inse opulu, deci se delibe-ramu in asta privintia. B a r i t i u propune ca pentru par-tea sintactica a gramaticiei se se adopte propunerea Dni Massimu, carele vre a se increde unui membru seu altui li-teratu lucrarea parti' sintactice, — dar' cere a se public'a totodata si concursu. R o m a n u dice: au un'a, au alt'a, dar' amendou nu se potu, pentru ca involve multe incon-veniente, d'entre cari cellu mai de capetenia, ca insarcinan-du-se de catre soc. acad. unu membru seu altu literatu ro-manu, la concursu nu va intr'a nici unu operatu de la altii, fiindu cestiunea concursulu preocupata prin insarcinarea unui-a, faenta a priori. Observa, ca daca la concursu nu au intratu nici unu operatu, causa, mare parte e presupunerea, ce o aveau multi, ca D. can. Cipariu va fini oper'a inceputa, ceea ce pentru uniformitate ar fi de doritu. Bine ar fi a se rog'a ori D. Cipariu, ori altulu, pentru a lu'a acesta insarci-nare, deci se iavoiesce cu propunerea dlui Massimu, dar atunci propunerea concursulu cade. O d o b e s c u propune a se rog'a D. can. Cipariu, ca se iee insarcinarea de a continu'a oper'a inceputa, potendu astfelu se avemu una gramatica com-pleta u n i f o r m a. L a u r i a n u (presied.) suleva cestiunea sintactica a limbii rom. Dice ca ar' fi bine ca societatea se se enuncie a supr'a unoru regule fixe, seu: ca voiesce

libertate fără încatusare; aduce de esemplu limb'a francesca, care e supusa la certe reguli fixe strinsu padite, bine că s'ar' poté face întrebarea: de casciga séu perde? limb'a francesca prin atât'a precisiune, si ore n'ar' fi d'a se preferi libertatea sintactica a limbii italiene? cu carea limb'a nostra are mai multa affinitate, decât cu cele-lalte limbe romane. — Ionescu credea că societatea academica va avé se formidie unu felu de curte de jurati a sup'ra operele ce ar' intrá la concursurile publicate, dar' dupa ce la apelulu facutu nu incursera operatele cerute, va fi silita societatea in sa-si prin membrii sei a se apucá de lucru, voiesce inse cu tote acestea, că concursulu se se publice inca una-data mai n'ar' d'a se insarcina cutare membru séu altu literatu rom. — Cătu pentru fixarea reguloror sintactice, este de parere, că cu tota libertatea ce are limb'a rom. in asta privintia si in tota intemplantia mai multa decât are limb'a francesca, bine este a se fixá regulile, a se face adeca unu felu de machina, carea se serveca de cinosura pentru toti. In fine observa, că programulu de concursu i-se pare cam greu de realizatu, pentru că este prealargu, ar' fi dara bine că se-lu mai usioramu. **Massimu** crede că programulu e destullu de usioru si că n'are nevoia d'a fi mai usioratu, că-ci altmintrea se pote intemplantia, a se capetámu operate forte necomplete si neperfecte. **Romanu** inca este de parere ca programulu se remana asié precum s'a facutu si concurrentii se se tiena strinsu de conditiunile concursului, dar' fiindu că este de prevediutu, că nu toti concurrentii voru fi in stare de a le si implini strinsu, ci unii se voru apropiá mai multu, éra altii mai pucinu, propune: pentru incoragiarea concurrentilor si pentru că cei ce s'ar' fi apropiatu mai multu de perfectiune, se-si vedea remunerate osteuelele, se se puna trei premie si a nume, remanendu cellu de 400 galb. pentru opera ce ar' implini conditiunile programului, éra pentru altele doue, ce s'ar' apropiá mai multu de perfectiune, se se puna doue premie, unulu de 200 galb. si altulu de 100 galb. Intemplantu-se, ceea ce nu spera, că societatea se aiba a decerne tote trei premie, lucrările acestea nu voru fi scumpu platite. — **Odobescu** partenesce, intréba inse daca se tiparescu si premiatele II. si III. — **Laurianu** observa că tiparirea nu este in cestiune, carea se va poté decide la timpu, dar' d'ce că este bine a se tipari tote, séu cellu pucinu doue, pentru că si publiculu cellu mare, carele este judecatoriu preste judecat'a societății nostre se se pota pronuncia, precum s'a intemplantu d. e. cu premiarea a doue opere la concursulu publicatu despre „expeditiunea lui Traianu in Dacia” — **Manner** primi premiulu I. éra Engel premiulu de „accessit” adeca alu II. cu tote acestea opiniunea publica s'a pronunciatu in favorea lui Engel, a carui-a opera are valore mai mare decât a lui **Manner**, care serie frumosu, dar' n'a intratu afundu in detaiuri ca-si Engel. — **Odobescu** suscita cestiunea, daca societatea academica in partea ei istorica (sect. istor.) se va ocupá inca in sesiunea presinte si de lucrări istorice si tiparirea lor? etc. **Laurianu** d'ce, că ar' fi prea de doritu, dar' nu se pote d'in lips'a fondurilor. **Ionescu** crede că de si lipsescu fonduri pentru premie, s'ar' poté face inse tiparirile istorice. **Massimu** d'ce, că tiparirile d'in cestiune sunt possibile d'in economiele facute până acum. **Odobescu** observa a fi sulevatu acesta cestiune intru adinsu, pentru ca prin activitatea si in acestu ramu de sciintie, se se descepte si atraga attentionea publicului, care astfel se va interessá mai multu de lucrările societății si atâtu acestu-a, cătu si camer'a Romaniei, vedindu activitatea sporindu, voru curge intru ajutorulu ei.

Dupa acesta digressiune presiedintele resume: a se propune adunarii plenarie trei premie pentru partea sintactica a gramaticii, a nume unulu, cellu vechiu, de 400 galb. si altele doue de câte 200 si 100 galb., asié precum propusese **D. Romanu**. Se primesce cu unanimitate.

Cătu pentru propunerea **D. Ionescu** sustienuta de mai multi membri se decide a se luá in serioasa consideratiune.

In fine, membrii presenti ai delegatiunii academice **D. Laurianu** si **D. secret. gen. Massimu** d'impreuna cu **DD. membri Romanu** si **Sionu** se insarcina a pregati (pre sedintia viitoria) program'a sesiunii d'ia estu-annu. — **Sedintia** se redica la 5½ ore ser'a.

Sedintia II. Marti 3/15. aug., 1871.

Presied. **Laurianu** deschide sied. si roga pre **D. secret. ad hoc. I. Hodosiu** (care si pentru sesiunea presinte, că si mai nainte, luá a sup'ra-si sarcina d'a compune processele verbali a le sedintielor) a dá cetire protocollulu sedintiei de eri. Dupa ce se citesc si autentica, **D. presiedinte** pune la ordinea d'flei program'a comisiunii pentru agendele sesiunii presinte, dandu-i cetire precum urmédia:

1. Reportulu secretariului gener. alu soc. acad. 2. Computulu pre an. 1870—1871. 3. Reportulu comisiunii a sup'ra traductiuniloru comentarielor lui **C. I. Cesare** „de bello gallico.” 4. Deliberarea a sup'ra partiisintactice a gramaticii rom. 5. Numirea comisiunii a sup'ra reportului secretariului gener. (a Delegatiunii) si pentru cercetarea computurilor. 6. Cetirea discursului de receptiune a **D. Ionescu** (membru nou). 7. Cetirea discursului de recept. a

D. Ionescu (mbr. n.) 8. Votarea bugetului pre 1871—1872. 9. Cetirea responsului **D. Sionu** la disc. recipiendariului **Poenariu**. 10. Cetirea responsului **D. Ionescu** la disc. recipiendariului **Odobescu**. 11. Sedintia publica solena. Receptiunea **D. Ionescu**. 12. Sedintia publica solena. Receptiunea **D. Ionescu**. (Dupa impregiurari amendou intr'una sedintia publica). 13. Cetirea diverselor reporturi de comisiuni. 14. Sedintia publica. Dare de sama a sup'ra lucrărilor de preste annulu curinte. 15. Allegerea membrilor Delegatiunii. 16. Completarea societății cu noui membri. 17. Propunere. Fia-care membru iea a sup'ra-si insarcinarea de a aduce unu operatu gat'a la sesiunea viitoria. 18. Propunere. Fia care membru va presentá (in sess. viit.) observatiunile salle in scrisu, a sup'ra partiisintactice d'in dictionariului limbii rom. 19. Concursuri noue. Prop. continuarea traduct. operelor lui **C. I. Cesare** „De bello Civili” (Alexandrino, etc.) 20. Prop. conc. Lucrare istorica „Despre originea, etc. a Dacilor.” 21. Nu concursu, ci cá mesura luata pentru publicarea „Descriptio Moldaviae” asié a se continuá tiparirea operelor lui **Cantemiru**.

D. presied. Laurianu face propunere particulare (netrecuta in program) dar' care s'ar' poté luá in consideratiune, pentru a se urmá la ulterioarele tipariri de classici latinesci si grecesci, cari sunt de interesu pentru istoria romanilor si crede că s'ar' poté luá de acum decisiunea pre câtu-va anni inainte, si recumenda urm. serie de tipariri: Trad. lui **Salustiu** si anume „**Jugurta**” pre an. 1873. „**Catilina**” pre 1874. „**Titi Livii**” Libri I. II. si III. pre 1875. „**Polibiu**” pre 1876. „**Dionisu d'in Alicarnassu**” pre 1877. „**Dionu Cassiu**” pr. 1878. „**Erodianu**” si „**Zonara**” pr. 1879. in fine opulu istor. alu lui „**Gibbon**” pr. 1880.

In asta privintia nu s'a facutu neci unu conclusu, parte pentru că este lucru anevoiosu a decide cari suat operele classice, a caroru traductiune este de prima necesitate pentru romani, parte pentru că societatea nu vre se preocupe de acum cestiunea, luandu decisiuni pre unu sfru de anni inainte, ceea ce ar' involve multe inconveniente.

Odobescu anuncia că are gat'a in traductiune rom. pre **Esiodu** cu fragmente cu totu si că dupa adaptare, indreptare, etc. o va presentá in sesiunea annulu viitoriu. Se iá, cu placere, spre scientia.

Ionescu doresce a se regulá, mai nainte de tote programulu obiectelor la ordenea d'flei, — apoi cere a se tienie, a fara de sedintiele secrete, mai multe publice, despre cari publiculu se fia avisatu de mai nainte si in urma sedintiele publice solene (in cari nu se discute) ca astfelu prin sedintiele publice, in cari se facu debaterile, se ieu decisiunile, etc. publiculu cellu mare se vedea lucrările societății, se apretiesca activitatea ei — spre a se poté astupa gurele detractoriloru societății. — Propunerea **D. Ionescu** se primesce, sedintie publice se voru tienie decâte ori comisiunile voru fi gat'a cu reporturile lor, ca societatea se pota discute si decide a sup'ra lucrărilor pregatite mai d'inainte. In fine pentru cá comisiunea „**Cesarina**” se-si pota face reportulu mai cu inlesnire, se decide a nu se tienie **Mercuri** (in 4/16 aug.) ci **Joi** (in 5/17. l. c.) sedintia cea mai de aproape, éra cea presente se redica la 5 ore ser'a.

Sedintia d'in 5/17. augustu, 1871.

Presied. deschide sedintia, care asta-di cu sosirea **D. Ionescu** este plevaria. Se dá cetire processului verbalu, care se adopta. **D. Ionescu** face impartesire orala despre traductiunea lui **Iordanu**, — carea de 3 anni jace la **D. Sc. Rosetti**, — fiindu că acestu-a lipsece d'in **Bucuresti** si n'are se soscesca decât cam pre la 15 aug. st. v. va luá atunci informatiuni si va reportá dupa impregiurari. Lucrul remane suspinsu. — Se suleva cestiunea programului. **Sionu** propune a se adoptá numirea „ordine de d'f.” **Ionescu** secunda. **Massimu**, **Odobescu**, **C. I. Cesare**, **Romanu** si **A. Urechia**, la casu candu n'ar' conveni nomenclatur'a comisiunii, recumenda „**Conspectulu lucrărilor séu, agendele soc. acad. in sess. annulu, etc.**” Majoritatea este pentru „programu.” **Massimu** propune ca operatele gat'a, pentru Dictionariu, se i-se dee spre revisiune, ca astfelu dupa ce intr'unu reportu va fi facutu a supra-le observatiunile salle, membrii se pota lucrá mai de parte in uniformitatea ceruta. **Baritiu** presenta lucrarea sa (liter'a L. aproape finita) si cere a se face a supra-i reflexiunile pentru că se poté continuá si a inchia (lit. M.) că-ci altmintrea i-e cu anevioia a lucrámai de parte fara a sc'f d'aca a lucratu bine séu reu. **Sionu** combatte ideea d'a se dá operatele membrilor la censurare. **Hodosiu** observa că nu se censuredia, neci e vorb'a de corecture ortografice si gramaticale, pentru că acest'a e affacerea redactiunii, ci numai d'a se vedé daca operatele sunt lucrate conformu programului. **A. Urechia** presenta lucrarea sa (lit. N. finita) promitiendu a inchia la timpu si lit. O. dar' reflecta, că nu pote unu singuru omu se critice in câte-va d'flei lucrari de unu annu intregu, acest'a are se o faca numai comisiunea lexicografica, — si cá altmintrea inca nu pote fi vorb'a de censurare, ci numai de simpla revisiune, că-ci in casu contrariu neci n'ar' presentá lucrarea sa. **Ionescu** explica. Nu se dice că **D. Massimu** are se critice, decâtu numai se vedea pentru uniformitate si de sa'u urmatu intocmai dupa program. **Massimu** observa că **D. Ionescu** l'a intielesu bine că-ci despre a. critica, nu e vorb'a, si intentiunea sa nu potea fi alt'a decâtu cestiunea

de uniformitate si padrea programului, — dar' cu tote că soc. acad. n'au luat pre susfetulu seu respuderea pentru acesta editiune (proiectu) de Dictionariu, crede inse totu-si, că este bine că se nu intre massa diforma in corpu Dictionariului. **Sionu** neci dupa acesta explicare nu concede neci una remanere. **Odobescu** d'ce că fia-se care membru e respudietoriu de casa ce a facutu si cere ca in tipariu partea de lucrare se ecaa sub numele respectivulu autoru. **Massimu** insiste d'a se puee punctulu pre i, adeca pentru uniformitatea lucrării a se face intielegere intre membrii colaboratori, pentru ca lucrarea intrega se pota essé de la corpu. — Dupa ce se dá citire conclusului societății adusu in asta privintia la 1869. **Ionescu** dá éra sphi-carea că societatea acad. este editorulu, membrii sunt colaboratori, éra comisiunea lexicografica redactedia, dar' nu reface. **Romanu**: S'au d'fissu d'in mai multe parti că cestiunea de revisiune este unu lucru delicatu. Asié este, si chiaru pentru că e delicatu crede, că si comisiunea lexicografica va observá delicateti'a. Neci nu se pote altmintrea, pentru că susceptibilitatile personale trebuie evitate, inse n'ime nu pote avé vre una susceptibilitate pentru observari-le ce i-s'ar face a sup'ra unor defecte d. e. in arrangierea materialulu, séu pentru că ar' fi trecutu ce-va-si cu vederea d'in celle prescise in program, asié de alta parte, fiindu că respuderea jace a sup'ra autorulu, este caviinciosu si dreptu, că si lucrarea se essa sub numele respectivulu, ceea ce crede a se poté face séu in prefatiune, séu la finea Dictionariului. Astfelu susceptibilitatile potu fi inlaturate si ambitiunile impacate. Cestiunea ortografica nu pote fi obiectu de discussiune, că-ci este conclusu si este lucrulu corecturei. Deci cere resumerea. Presiedintele resume: Membrii, cari au gat'a operatele, se le presentedie comisiunii lexicografice, că acest'a facundu reportulu, membrii impreuna se se intielega.

Pentru a se grabi tiparirea Dictionariului — fiindu că materialu preluciatu este de ajunsu — se face propunerea sustienuta de mai multi membri că „se se purceda cu tiparirea paralelu, adeca continuarea de la lit. A se urmédia, si totodata se se incepa tiparirea tomului II. de la lit. I.” — Se primesce cu unanimitate.

Sedintia se redica la 4 ore. (Comisiunea cesariana remane a lucrá asta-di si mane (vineri, 6 aug. serbatore fiindu) spre a-si poté face reportulu pentru sedintia viitoria de sambeta 7. aug.)

De langa Muresiu,

in augustu 1871.

Cum stămu cu Associatiunea nostra nationala aradana pentru cultur'a poporului romanu !! Ce va fi de ea !!

Sé mai tacemu? ore n'amu pecatui?! — ba, diu forte tare amu pecatuitu, că amu tacutu si pana acum'a; dar' de ce n'ar' amu tacutu?!

Marele nostru publicu, numerosii fosti si actuali membri ai acestei Associatiuni, de siguru voru se ne întrebe, — voru se ne traga la respundere — séu mai curundu séu mai tardiu: că cum de li-amu retacutu cele ce acum'a nu se mai pota retacé fara de a comite si mai oribilu pecatu; fara de a lasá, că detrimentulu, ce d'in d'f ce merge e totu mai amenintatoriu, se prinda radece mai mari, si decadintia acestui unicu Institutu filantropicu d'in Ungaria pentru promovarea culturii nostre nationale se nu devina fapta complinita, precum degiá d'in capulu loculu suntemu bine informati !!

Daca amu tacutu pana acum'a, motivulu celu mai principalu si delicatu a fostu: că de o parte n'amu pre cunoscutu bine starea lucrulu; éra de alta parte, si câte li-amu sciutu, — amu acceptatu viudecare, delaturarea reulu, ce — dorere — potemu d'ce, s'a incubatu de la infiintarea acestei Associatiuni, care inca la annu 1863/4. cu mari si grele fatigie ni-a succésu; dar' ni-amu insielatu in acceptările nostre — amaru; ba ne dore cumplitu, că amu gresitu forte, lasandu sortea acestui „unicu alu nostru institutu” in manile unor barbati necapaci, indiferenti si negligenti pre cari i-amu investitu cu increderea de a portá directoratul administrativu ce representa întrega Associatiune.

Multi membri si nemembri — aderinti ai Associatiunii — voru sci, séu nu voru sci de prin protocoalele adunărilor generali că directoratul acestei Associatiuni, cu intregu personalulu seu, stá d'in unu directoru primariu, si altulu vice-directoru; apoi unu fiseu, perceptoru, esactoru, economu, bibliotecariu si unu notariu salarisatu cu 600 fl. anuali; afara de acesti-a mai au onorea d'a figurá si vre-o 12—14 membri.

E nenegabilu, că acestu personalu, formandu unu intregu colegiu in inalt'a sa idee, e nau ce forte frumosu si ni servece, amu poté d'ce, de mare onore; dar' én se vedemu nitielu daea si in realitate ni folosese ce-va??!

Urdirea, séu mai bine istoria infiintării Associatiunii acestei-a credu, că va fi bine cunoscuta onorabilulu publicu; abstragundu inse de la acest'a, per tangentem vomu se atingemu numai spre orientarea unor-a — dora mai pucinu-sciitori: că aceea s'a iniciatu numai si numai d'in punctulu de vedere alu separatismulu pururea dominante intre Romanasi nostri cei ce nu se tienie de unii si acci-a

si Romani, ci se numesc si deosebescu că Banatieni, Ungureni, Ardeleni, etc

Nainte de infintiarrea Asociatiunii aradane, cam pe la anul 1862/3., precum si la ocaziunea constituirii primului comitetu : unii barbati de experienta au fostu in contra infintiarii d'in motivu : că avendu noi Romani de già Asociatiunea transilvana pentru cultura si literatura nationala, este cu totul superfluu si fara de nici un scopu a infintia si in Aradu una alta Asociatiune de asemenea devisa, fiindu că caus'a nostra nationala numai atunci va prospera si progresa, daca in unire ni vomu concentra tote poteri morale, intelectuale si materiale ; era la d'in contra imparechiti si desbinati vomu slabit totu mereu spre detrimentulu cauzelor nostre ! !

Inse aceste prognosticari nu fusera de felu considerate, ma ce e mai multu, fratii ungureni de ai nostri si cu cati-va Banatieni se opusera cu tota puterea oratoriei maestrice a combata idea si scopulu d'a ne intrunf si concurge cu denarii la consolidarea si intarirea Asociatiunii transilvane, exprimendu-se : că ce se ne supunemu noi ardelenilor, avem si noi minte si bani că si densii (sic !)

E bine, ce e urmarea acestui afurisitu si ambitiosu separatismu, se vedemu, cum stamu noi asta-di cu a nostra Asociatiune aradana si unde au ajunsu ardelenii cu a loru Asociatiune transilvana, sustienuta de singure proprie midloce materiale ale loru, fara de concursulu ori spriginulu nostru, ala ungurenilor si banatienilor ! se vedemu, daca pre-nimerit'a prognosticare a respectivilor domni de la an. 1862/3. asta-di, aproape de unu deceniu, n'a devenitu fapta necontestabila ? !

Marturisimu sinceru, că că membri ai acestei Asociatiunii la inceputu, cu ocaziunea primei adunari generale d'in 1863/4., amu luat si noi parte activa ; dar' vediendu si convingundu-ne : cum inca atunci incepusera a merge trebele ne amu desgustatu si dupa espirarea ofertului nostru de 3 ani nici membri n'amu mai voit se fimu, nici nu ne-amu interessatu mai multu de trebele acestei Asociatiunii ; astu-felul ni urmara mai multi altii.

In anul 1866, fiindu vorba, că adunarea generala, constatandu absolut'a necesitate d'a reorganizá si regulá afacerile interne, adeca a introduce una administratiune mai practica si perfecta, spre a dá unu sboru ore-care activitatii Asociatiunii, — a otaritu, a pune unu individuu provediutu cu salariu, care se deseversiesca tote lucrurile scripturistice si literarie cu punctualitate si amesuratu recerintieloru promovării culturai nationale ; dar' mai vertosu fiindu si despre aceea vorba : că se va esoperá de la guvernulu tierii modificarea statutelor pentru că adunările generale se se tiena „ambulante“, ne-amu socotitu era-si a ne face membri, si ni-amu renoitu ofertele pre alti trei ani.

De atunci incoce, firesce, că er' ne-amu interessatu de caus'a Asociatiunii aradane si pururea amu petrecutu cu atentiune lucrările ei, respective activita a directoratulu nou creatu cu notariu salarisatu ; si ce amu esperiatu ?

Pana candu Asociatiunea transilvana reprezentata prin unu simplu comitetu constatatariu d'in presiedinte, secretari si cati-va membri — face d'in anu in anu progresu de minune ; pana candu manipularea si administratiunea baniloru la acesta Asociatiune este cea mai corecta si fidela, in catu ofertele membriloru ei, capitalele elocate se urca la mii de floreni, bani gat'a ; pana candu Asociatiunea transilvana imparte in totu anulu regulatu stipendie spre ajutorarea studentiloru seraci ; si a fundatu organulu seu propriu literariu „Foi'a Transilvani'a“ pentru luminarea poporului : atunci biet'a Asociatiune aradana, cu unu directoratu grandiosu, eca ce a facutu, si cum se proposece. Se fimu cu atentiune !

A le enará aici-a tote d'in fru in peru, este si absolutu imposibilu, dar' si neconsultu, că-ci defectele, pecatele si incurtaturele la acesta Asociatiune sunt cu multu mai oribile de catu se le pota cine-va descrie fara a nu compromite natiunea, a nu dá o lovitura in veri-care Romanu spre ocar'a strainiloru, antagonistiloru nostri ! Dar' eca ce scimu noi :

Ajunge a fi cetitu veri-cine lungelu si cerimonialele protocoale ale acestei Asociatiunii, publicate in diariulu „Albin'a“, d'in cari ne-amu potutu convinge despre famos'a activitate a directoratulu ei, in alu carui-a frunte a statu si stá si adi ilustrulu nostru barbatu dlu Antoniu Mocioni, carele, firesce, că directoriu primariu a lasatu si incredintiatu tote in grigea vice-directoriloru si a celoru-a-lalti membri ; vediendu si convingundu-se mai apoi insu-si despre nedescribilulu caote si labirintu subversante in trebele banale mai alesu, dar' preste totu in agendele neglese si incurcate ale Asociatiunii aradane, care dorerosa impregiurare si pre Dsa si pre cei-a-lalti barbati mai de frunte i-a indignatu si desgustatu.

Asociatiunea transilvana, precum amintiram, se bucura de esistintia splendida ; capitalulu ei se urca la dieci de mii de floreni bani gat'a ; ea este bine organizata ; cu personalu diligente, interessatu de afacerile ei ; manipulatiunea si administratiunea i este simpla, fara multe ceremonie li teatorice ; — dar' esacta si corecta, de aceea nici n'amu cetitu macaru una data in vre-unu protocoalu alu comitetulu ei lamentari despre gravamine, despre defecte, deficite si defraudari banale s. m. a. obscure si odiose lucruri.

Asociatiunea nostra aradana cum si-puse notari salarisati, incependu de la anul 1866., n'a aretatu alta prin

voluminosele sale protocoale, de catu „mii si mii de floreni, oferte restante ? ? !“ N'a facutu vre-unu sporiu seu progresu cu privire la promovarea culturai poporului seu a literaturai nationale ; n'a scosu la lumina macaru unu catu de micu opsioru ; nu s'a ingrigitu celu puciuu pentru premiarea vre-unu opu literariu ; n'a ajutoraiu nici pre unu sermanu invetiatoriu, nici vre una scola populara-nationala, cu unu conventu, n'a corespunsu nici decatu de visei scopuriloru sale sublime !

Si totu-si ea a spesatu si pradatu in ventu de geab'a in totu anulu mai multe mii de floreni, că-ci d'in protocoalele ei ne-amu convinsu despre galantonia si lucurosele erogatiuni anuale, buna ora cum este salariulu, cuartirulu si pausalulu notarului, localitatea scumpa in frontulu stratei capitale, sortiture, baluri, concerte, productiuni teatrale de dilectanti etc., tote pentru favorulu si passiunea particulariloru, — dar' spre daun'a Asociatiunii si decadint'a ei. Cine va pote nega aceste ? ?

A fostu si este favoritoria Asociatiunea aradana pentru particulari, că-ci cum bine este cunoscutu, unii trantori individi, cari, seu alungati de sorte, seu netrebncii, si-afiau loculu de refugiu seu, asié d'fendu, asilulu la biet'a Asociatiune aradana, cum au fostu notarii de pana acum, si cum este si celu actuale pusu numai pentru imbunatatirea subsistintiei ; se-i caracterisamu ? nu ni este scopulu ; ajunge a dice, că au trasu toti lefele in daru fara d'a fi facutu celu mai micu sporiu ! Puna insi-si ei man'a pre inima si daca mai au picu de semtiu umanu voru recunosce adevverulu necontestabile.

A fostu notariu catu-va timpu dlu Pascuti, si că barbatu literatu a trasu salariu mai bine de unu anu, fara d'a compune macaru o disertatiune seu vre-unu opsioru literariu ; ba ce e mai multu singuru a recunoscutu, că pre trei lune de d'le a primitu salariu anticipatu, cu care a potutu depune censur'a advocatiale !

Dupa renunciarea lui urma poetulu nostru Iulianu Grozescu, carele asisderea, că unu tineru bine deprinsu in literatura, nu scose nice unu opsioru literariu ; dar' salariulu i-a picatu forte bine !

Acestui-a i urma cuviosulu protodiaconu de acum'a, Goldisiu, carele, sub pretestu că nu pretinde salariu, si mai pucinu a lucratu, ba nimicu n'a facutu, firesce, că toti altii !

Se duse si densulu, si pusera pre dlu Dringou, carele că practicantu advocatfalu era tota ziua ocupatu in cancelari'a dlui Desseanu si asisderea n'a lucratu mai nici o iota pentru Asociatiune ; dar' salariulu de 50 fl. la luna i-a picatu bine !

Veni apoi fostulu notariu Petru Petroviciu, acumu referinte - asesoru la consistoriu, carele, dupa cum suntemu informati d'in capulu loculu, in anul d'antiau sub conducerea vice-directorulu d'atunci, Rev. d. Mironu Romanu, a elaboratu nesce protocoale de evidintia ; era in alu duoilea anu, ocupatu preste d't in cancelari'a episcopesca si in urma că actuariu la inspectoratulu de scole, asisderea n'a lucratu nimic'a, tragundu lefa in daru.

Acum'a dlu archiviariu comitateusu Iosifu Codreanu este notariulu Asociatiunii, carele, cum se vede, si mai nimic'a nu lucra, că-ci tota ziua este ocupatu in cancelari'a comitatulu ; era noptea, cum bine scimu, nu pre multa pote face omulu ; destulu, că lefa notariala de 50 fl. la luna, cuartiru liberu si comodu si servitoriu i prindu forte bine ! Tote d'in funte siguru le scimu.

Eta onorabilu publicu, acest'a este unic'a fapta filantropica, uniculu beneficiu d'in partea Asociatiunii aradane, de care numai notarii s'au impartesitu pana acum'a si afara de acest'a mai potu dice si cati-va studinti, cari numai in anii trecuti primira nisce ajutorie stipendiarie de la Asociatiunea aradana ; precum si acei-a cari se delectara la baluri si concerte, dar' alta nimic'a in interesulu culturai nationale seu a literaturai romane !

Si se vedeti ce mare contrastu e intre proportiunea, speselor a unei-a si a celei-a-lalte Asociatiunii.

Asociatiunea transilvana, dupa cum ne convinsuramu d'in desbaterile adunării generale de estu-timpu, tienuta la Fagarasiu, si pana acum'a a datu secretariulu numai una modesta remuneratiune ; comissiunea bugetaria a fostu propusu pentru unu scriitoriu stabilu 300 fl., inse adunarea generala s'a socotitu mai bine, si a decisu : că acesta suma se se imparta in forma de stipendiu câte cu 150 fl., intre doi juristi, cari se aiba detorint'a d'a functiuna că scriitori in cancelari'a Asociatiunii.

Asociatiunea aradana dá notarului seu salariu ficu de 600 fl. cuartiru si servitoriu ; spelese enorme de tiparitura si cancelaria, postali etc. in totu anulu sunt cu multu mai mari decatu perceptiunile ofertelor ; petrecundu cu antatiune protocoalele ambelor Asociatiunii amu conchisu că :

Comitetulu Asociatiunii transilvane in tota siedint'a areta unu numeru considerabilu de membri noui cu oferte de 5 fl. si 10 fl., amu observatu, că transilvanienii nici decatu nu alieneza fondulu lor de bani elocati, va se dica ei se restringu numai la atatea spese, câte potu eroga fara d'a se atinge de fondulu inalienabilu.

(Va urma).

Lugosiu, in 26. aug. 1871.

Onorata Redactiune !

Appellandu la binevoitori'a promissiune a onor. Redactiunii, cuprinsa in Nr. 62. a pre-stimatulu diurnalu „Fede-

ratiunea“, că va deschide colonele acestei foie pre-stimate la chiarificările in caus'a mai in josu espusa, eta mi-permitu a dá publicitatii urmatori'a scrisore deschisa catra dlu baronu Miliu, presiedintele consiliulu administrativu alu bancel' generale „Transilvani'a“ in Sabiiu :

In Nrulu 62 — 1871 alu pre-stimatulu diurnalu „Federatiunea“, unu actiunariu si assecuratu alu bancel' „Transilvani'a“, facundu intrebarea sub punctulu 5. că „este dara că directorele de acum'a Wiedermann si-a inceputu activitatea sa prin destituirea tuturor directoriloru romani d'in tienuturi? (d'in Aradu, Lugosiu si Brasiovu)“ — la acesta intrebare dlu baronu Miliu, ca presiedinte alu consiliulu nu directe, ci pre cai incoavate respndiendu in Nrulu 68. alu acestui diurnalu, de destituire nu vorbesce, ci dice că desfiintarea directiuniloru tienutali a debuita se urmedie d'in cause, că-ci cascigulu institutulu nu corespundeá speselor avute cu directiunile tienutale si totu-odata, că ar fi in stare a pune, dupa cese va fi legitimatu in modu convenitu, fapte documentate prin actespre dispusetiune, carinu le-a búcinatu pana acum'a numai d'in delicatetia in lumea larga, cari inse aru face pre dlu interpelante se regrete că s'a facutu nu numai jertfa unei mistificatiuni, dar' că a compromissu natiunea sa.

Subscrisulu, fiindu insu-mi directore tienutalu pre timpu de la inceputulu lui septemvre 1869 pana la finea lui septemvre 1870, dar' nedestituitu prin institutulu susnumitu, ci singuru resemnandu acestu postu, precum dlu baronu binevoiesca a se convinge d'in scrisorea bancel' generale catra mine, d'cto 11. Augustu 1870 Nr. 1801, prin carea sum rogatu că se mai remanu in acestu postu, asemenea si d'in rescrierea mea catra directiunea generala a numitulu institutu, d'cto 6 Octomvre 1870 Nr. 106, la scrisorea dir. gen. Nr. 2261 d'in 1870. — prin numitulu respunsu alu dlui barone presiedinte, me afiu suspiciunatu in chiaritatea afaceriloru mie concredite si prin armare atacatu in onora mea. —

Si, fiindu-că mie reputatiunea mea tocmai asié mi-este de scumpa, că si nobilulu d. baronu a sa propria, si a consiliulu administrativu, carui-a presiede, asié-dar' provocu pre dlu baronu Miliu se binevoiesca facia cu mine subscriulu a descoperi, cari sunt a celi e fapte documentate, seu ce fapte pottesce de la mine a se legitimá si documentá, cari apoi, trecundu mediunile referintieloru a duoru parti, cari au statu in afaceri de socotela, se fia compromitiatorie pentru natiunea intrega !

La acesta intrebare credu că dlu baronu, că cavaleru ce este, nu va intardiá cu respunsulu, ci va fi in stare a mi-lu dá totu in acestu pretinitu diurnalu, pana in 30 de d'le de la esirea acestui numeru in publicu, ce de nu ar face dlu baronu, apoi respunsulu domniei sale susu-citatu facia cu mine este calumnia !

Constantin Radulescu, m. p.
advocatu in Lugosiu

Articlu de lege XVIII. d'in anul 1871. despre regularea comunelor.

(S'a sanctionnatu in 7 iuniu, 1871. S'a promulgatu in amendou camere ale dietei in 10. iuniu, 1871.)

(Urmare)*

CAPU V.

Despre adunările corporatiuneirepresentative.

§. 68.

Pre notarulu cercualu la platescu in comunu satele aliate (confederate.)

Aceea, că unu notariatu cercuale se tiena si vice-notariu pre langa notarulu cercualu, asemenea si aceea, că notarulu cercualu si notarulu ajutante in care comuna se loquiesca, si satele aliate in ce mesura se participe la plat'a notarului cercuale si la erogatiunile comune, — o decide d'in candu in candu vice-comitele pre langa ascultarea corporatiuniloru representative si a oficialulu administrativu conernente ; acest'a decisiune se pote appellá la adunarea generale.

§. 69.

In comunele mice primariulu seu judele si consiliarii se alegu prin publiculu alegatoriu (§§. 37., 38. si 39.), notarulu cercualu prin universitatea corporatiuniloru representative ale satelor confederate ;

in comunele mari tota primari'a se alege prin publiculu alegatoriu ;

er' in cetătile cu consiliu regulatu prin corporatiunea representativa.

§. 70.

Primari'a cu exceptiunea notarului se alege :

in comunele mice si mari pre trei anni ;

in cetăti cu consiliu regulatu pre 6 anni.

*) Vedi Nrii 82, 83, 85 si 86 ai „Fed.“

Notariulu comunalu si celu cercuale si-tiene oficiulu pre vietia, si numai in casurile urmatorie se pote destituí in calea administrativa :

- pentru insuficientia la implinirea detorintieloru lui,
- pentru indiferentia (nepasare) de oficiu,
- pentru abusuri comise in sfer'a administratiunei publice.

In tote aceste casuri, in urm'a relatiunei comunei seu a oficialului municipalu concernente municipiulu pote se destituie pre notariu d'in oficiulu seu in calea administrativa prin decisiunea adunarei sale generali :

Aducerea decisiunei municipiului totu-de-un'a trebuie s'o previna o cercetare ordinaria.

Decisiunea municipiului se pote appellá la ministrulu de interne.

§. 71.

In comune mice oficiulu de primariu (de jude) numai in casu de pedeca extraordinaria se pote respinge, si locuitorulu comunalu alesu este detoriu a portá oficiulu celu pucinu unu anu sub greutatea pedepsei dilatabile pana la 100 fl.

In casurile pedeci extraordinarie la recursulu motivatu alu alesului, vice-comitele dá dispensarea. Decisiunea vice-comitelui se pote appellá la municipiu.

Celu ce a portatu degiá unu anu de díle oficiulu de jude, seu a depusu pedeps'a in bani, nu se pote obligá cá sè-lu porte mai departe, seu sè-lu primesca de nou in cursu-de 6 ani.

§. 72.

Alegerea primariei comunale se face in sesiunile (adunările) restauratorie de oficiali (tisztújító székeken) ale comunei.

Presedintele sesiunei restauratorie in comune mice si mari e suprefectulu (szolgabíró), seu la casu de impedecare substitulu lui desemnatu inainte spre acestu scopu prin municipalitate;

in cetáti cu consiliu regulatu e vice-comitele, seu la casu de impedecare substitulu delegatu spre acestu scopu prin municipalitate.

§. 73.

Se pote alege de primariu fia-care cive maiorenu, care e alegutori comunale si nu cade sub exceptiunile enumerate la §§-ii 74. si 76.

Inse notarii, medicii, procurorii si inginerii se potu alege fara a fi fostu mai inainte alegutori comunali.

§. 74.

Nu mai acelu-a se pote alege de medicu, care are diploma de doctoru in medicina valida in statulu ungaru si areta praca de unu anu;

ingineriu numai acelu-a pote fi, care este indreptatitu a-si duce de sine specialitatea si areta praca de unu anu;

er' notariu comunalu si cercualu numai acelu-a, carele s'a dechiaratu de capabilu la ducerea oficiului notarialu prin o comisiune (ancheta) permanenta a municipiului, delegata spre acestu scopu.

§. 75.

Obiectele si modulu tineriei rigorosului notariulu le statorese ministrulu de interne prin ordinatiune pre langa ascultarea municipieloru, avendu in vedere §-lu 21. d'in art. de lege XLIV. d'in anulu 1868.

Sunt dispensati de la rigorosu acei-a, cari cá notari ordinari au portatu celu pucinu de trei ani incoce in contienu oficiu notariale.

§. 76.

Nu se pote alege de primariu comunale :

- celu ce nu pote fi representante comunale;
- preutulu, invetiatorulu, functionariulu si impegatulu de statu si municipale de-si are dreptu de alegere in comuna.

§. 77.

Primariulu comunalu alesu in totu timpul functionii sale trebuie sè locuiesca in comuna.

§. 78.

In comunele mice si mari are locu candidatiunea.

Dreptulu de candidare lu-eserceza corporatiunea reprezentativa, si daca este cine sè se insinue, pentru fia-care postu candidazea câte trei individi. (§. 40.)

Statorile corporatiunei reprezentative le aduce la cunosciintia in adunarea restauratoria presedintele acelei-a.

Se pote votá cu potere valida numai pre candidat, er' in cetáti cu consiliu seu magistratu regulatu numai pre acelu-a, pre care l'au propusu inainte de restaurarea oficialoru celu pucinu 10 reprezentanti cetatienesci.

§. 79.

Díu'a adunarei restauratorie o defige :

in comune mice si mari suprefectulu, in cetáti cu consiliu regulatu vice-comitele, respective substitutulu delegatu spre acestu scopu.

Totu loru li compete dreptulu si detorintia de a face

prepusetiunile de alegere, a publicá si conduce alegerea si de a tiené ordinea.

§. 80.

Alegerea se face prin aclamatiune seu votare.

Daca diece alegutori ceru votizare, presedintele este obligatu a o ordoná.

§. 81.

Votisarea se face :

in comune mice si mari prin insemuarea numelui si a votulu votantiloru,

in cetáti cu magistratu regulatu prin cedulice de votizare.

Insemuarea votariloru, culegerea ceduliceloru de votizare, numerarea voturiloru se midilocesce in publicu prin o delegatiune numita de presedinte.

§. 82.

Toti membrii primariei se alegu cu maioritate de votu absoluta.

Daca n'a obtienutu nece unulu d'intra candidati maioritate absoluta, se face votizare noua intre duoi candidati, cari au obtienutu mai multe voturi.

§. 83.

Candu devine in vacantia vre-o statiune de notariu cercualu seu comunalu, suprefectulu deschide concursu publicu, si acelu-a lu-publica in teritoriulu municipiului respectivu, ba conformu impregiariloru, in tota tier'a.

Concurrentii, daca sunt civi ai patriei si dovedescu certitiile (conditiunile) prescrise in lege, cu totii sunt a se considerá cá candidati si se potu alege.

§. 84.

Pre notariulu cercualu lu-alegu reprezentantii comuneloru (sateloru) confederate, sub presidiulu suprefectulu in loculu de resiedintia a notariulu cercuale.

§. 85.

Statiunile devenite intr'aceea definitivu in vacantia se implenescu prin restaurare de oficiali ordinaria, er' statiunile devenite in vacantia provisoriu, prin substituire.

Substituirea se tiene de sfer'a de activitate a corporatiunei reprezentative.

Cu ocaseunea restaurarei si substituirei :

in comunele mice si mari presiedieza suprefectulu,

er' in cetáti cu magistratu regulatu daca se imple statiunea de primariu alu cetáti (polgármesteri állomás), vice-comitele (§. 80.), altmintrea presedintele ordinariu.

Primarii intr'aceea alesi seu substituiti remanu in oficiu pana la restaurarea generala de oficiali.

§. 86.

Fia-care membru alu primariei va depune inainte corporatiunei reprezentative juramentulu urmatoriu :

„Io N. N. juru, cá voui impleni cu puntualitate consciintiosa detorintiele mele impreunate cu oficiulu meu Asié sè-mi ajute Dumnediu !“

Daca alesulu ar' afirmá, cá juramentulu e contrariu convictiunei sale religionari, are sè face promisiunea urmatoria :

„Io N. N. promitu serbatoresce, cá voui impleni cu puntualitate consciintiosa detorintiele mele impreunate cu oficiulu meu.“

(Va urmá.)

VARIETATI.

*(Daca ar fi de creditu.) Se díce, cá unu americanu bogatu, cu numele Harris Poster, ar fi facutu lui Thiers propunerea, cá elu va restaurá palatiulu Tuilerieloru pre spele sale proprie si cere a i se : acceptá numai urmatoriele conditiuni: 1. cá unu despartimentu alu Tuilerieloru sè primesca numele seu; 2. cá sè i se lase spre locuintia pre vietia unu apartamentu cu privirea spre gradine, si sè-lu asigure, cá va fi invitatulu la tote ceremoniele si festivitatile ce se voru arrangia de tote guvernele, cari voru mai urmá succesive in Franci'a. D. Poster, acceptandu unu respunsu favorabilu a si ordonatu pregatirea planuriloru. Spele se urea la 7 milioane si 47.000 livre.

(Lemaia remediu contra veninulu.) Se crede multi cá lemaia are ore-care eficacitate contra veninuriloru. Anticulu ath. neurepoteza despre duoi criminali condamnati de cátra guvernulu egiptenu d'a fi lasati la furi'a sierpiloru Pre candu-i ducea la supliciu, o femeu li dete de mila câte-va lamaie, pre cari le mancara. Espusi apoi la muscaturele sierpiloru celoru mai veninosi, ei nu mai simtira nici unu reu. Spaimentatu, guvernulu i tramise d'in nouu a doua dí la supliciu, si cá sè se incredintieze cá lemaia era caus'a unui efectu atátu de neadesta tu, dete unui-a de mancá o lamaia, era celui-laltu nu. Celu care mancara lemaia, de-si muscatu de sierpi in mai multe locuri, totu-si nu páti nimicu: celu-a-laltu espirá la momentu, de unde atheneulu conchise, cá lemaia, luata pre nemancate, resista la ori-ce veninuri. Dara sè lasámu, anticitatea si sè venimu la presentu. D. Sachet, oficiera superioru francesu publica o no-

titia forte curiosa ce se reporta la acestu casu. „In 1848 — díce dlu Sachet, — guvernulu de la Martinic'a pusesse d'a reconstruí fortulu Desaix, distrusu de anglesi mai inainte d'a ne duce in acea insula. Tocmai compani'a mea se aflá de serviciu, candu unulu d'in soldatii de marina facundu se sara dintr'unu locu o multime de petre, fu surprinsu de o vipera si muscatu la mana. Am chiamatu pre datu unu chirurgu arabu negru, care se puse a crestá ran'a si care storse o lamaia. Man'a era imflata de totu. Dupa operatiune chirurgulu dete pacientulu de beu unu paharuti cu untu-de-lemu, si apoi in acelu-a-si paharuti aceea-si cantitate de romu, si in sferistu mi-spune sè facu pre soldatu a fi veselu, departandu de la dínsulu ori-ce temere. D'in diumetate de ora, si acést'a in intervalu de 24 de ore, storcea la zema de lemaia in rana, si cu cátu storceá, scadeá imflatur'a pana ce nu mai remase nimicu. Esprimandu-mi mirarea cátra negrulu Aesculapa supra tratamentului seu in adveru minnatu, elu mi propuse sè-lu insotiescu intr'unu locu, care era adaveratu cuibu de sierpi. Ajunsi aproape d'unu zidu vechiu, negrulusi-veri man'a pana in cotu intr'o gaura si scose unu gbiliganu de sierpe galbenu, pre care luandu-lu de gat, facu de muscá dintr'unu maru, care deveni la momentu negru cá cernel'a. Indata apoi negrulu se puse de storse in maru cáte-va picature de zema de lamaia si nu intardá a-si luá colorea primitiva.

Sciri electrice.

Parisiu, 25. augustu. In urm'a discursului seu de ieri, Thiers si-a scrisu demisiunea, pre carea inse deputatii i-au smulso-o d'in mana. Diurnalulu „Siècle“ publica una scrisore a lui Faidherbes, prin care acestu-a si-dá demisiunea cá deputatu si desaproba atitudinea adunarii natiunale.

Bucuresci, 26. augustu. Guvernulu rusescu a intratu in negociatiuni cu guvernulu romanu pentru construirea liniei ferate Jassy-Ungiene. Acést'a linia va avé una lungime de 20 de chilometre.

Madridu, 26. augustu. S'a semnalistu intrarea bandeloru carliste in tier'a; truppe, carabinieri si garde civile au si plecatu in contra loru.

Vien'a, 26. augustu. Se ascepta una scrisore a imperatului cátra Hohenzwart, carea exprime sperantia, cá tote poporele, pana si germanii, voru dá mana de ajutoriu la impacatiune. Faim'a despre una caletoria a imperatului, carea se va estinde pana la Bucovina, se sustiene inca.

Neapolea, 26. augustu. D'in papirele confiscate ale comitetului internatiunali d'in Neapolea se vede, cá acést'a societate numera in Itali'a la 10.000 de aderinti; majoritatea loru se afla in Itali'a superiora si in Romagna; in Rom'a inca s'a formatu una sectiune. Guvernulu italianu fu incunosciintiatu d'in Londr'a, cá comitetulu centralu internatiunali de acolo a fostu de unu tempu incoce forte activu si a tramisu pre continentu unu mare numeru de aderinti de ai sei, dandu-li mandate anumite.

Gastein, 27. augustu. Imperatulu Austriei va conveni cu tiarulu germanu in 6 septemvre, in Salisburgi'a.

Londron, 27. augustu. „Daily Telegr.“ anuacia, cá intre Itali'a si Prussi'a s'ar fi inchiatu unu tractatu de aliantia ofensiva si defensiva.

Bucuresci, 28. augustu. Prussi'a si Ostrungurfa desvolta mare activitate, spre a tiené pre principe pre tron. Conjuratiunea (care nu esiste. Red.) a luat dimensiuni mari in armata.

Lemberg, 28. augustu. „Gaz. Nar.“ díce, cá barbatii dr incredere bocmi aru fi renunciatu la pretensiunile loru financiare si astu-feliu voru acceptá mesurarea quotei pre basea statistica.

Parisiu, 28. augustu. In adunarea natiunale de asta di s'a cetitu reportulu despre prelungirea poterii lui Thiers d'impreuna cu proiectulu de lege combatutu. Ministrulu de justitia Dufaure, ceru apoi in numele consiliului ministerialu, a se mai adauge paragrafulu, relativu la recunoscerarea meriteloru lui Thiers si a garantiei, carea elu o dá increderei tierei. Dupa acést'a se escá mare irritatiune. — Adunarea decise apoi cá desbaterea a supra raportulu sè se amane pre siediintia de mercuri (30. aug.)

Parisiu, 29. augustu. Foiele de demanetia credu, cá adunarea natiunale va acceptá mane propunerea lui Dufaure in forma revidiata. Pana ieri s'au platitu 1360 de milioane d'iu spelele de desdaunare.

Propriet., edit. si red. respundiet. : ALES. ROMANU